

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỔ CHUYÊN MÔN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

*SOLUTIONS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF PROFESSIONAL TEAM ACTIVITIES
IN HIGH SCHOOLS IN THE DIRECTION OF CAPACITY DEVELOPMENT*

PHẠM THANH BÌNH^(*)

TÓM TẮT: Tổ chuyên môn là đơn vị hoạt động cơ bản và quyết định chất lượng đào tạo của nhà trường trung học cơ sở. Việc quản lý hoạt động tổ chuyên môn sẽ quyết định chiều hướng và mức độ phát triển năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở. Để có thể quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở hướng đến phát triển năng lực dạy học của giáo viên, các trường trung học cơ sở cần triển khai đồng bộ một số giải pháp, bao gồm: cụ thể hóa và phổ biến khung năng lực dạy học tới giáo viên; quản lý xây dựng kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn; tổ chức sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng bài học; kiểm tra việc thực hiện kế hoạch của tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực; xây dựng môi trường sư phạm thuận lợi cho hoạt động của tổ chuyên môn.

Từ khóa: tổ chuyên môn, quản lý tổ chuyên môn, phát triển năng lực.

ABSTRACT: Professional groups is the basic unit of activity and determine the quality of training in high school. The operational management of professional groups will determine the direction and degree of teaching capacity development of junior high school teachers. To be able to manage the operation of professional groups in the junior high schools to develop teaching capacity of teachers, junior high schools need to implement some solutions synchronize, including specific common framework to teaching capacity of teachers; management planning activities of professional groups; organization of professional groups activities towards the lesson; check the implementation of its plans towards developing professional capacity; built environment favorable for pedagogical activities of professional groups.

Key words: professional groups, management of professional groups, developing professional capacity.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tổ chuyên môn là đơn vị hoạt động cơ bản và quyết định chất lượng đào tạo của nhà trường trung học cơ sở, quyết định chất lượng dạy và học trong nhà trường. Thông

qua hoạt động tổ chuyên môn không chỉ chất lượng nhà trường thay đổi mà chất lượng bản thân người giáo viên với các năng lực sư phạm cũng được thay đổi theo hướng tích cực. Giữa hoạt động tổ chuyên

^(*) TS. Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh, Email:ptbinh@iemh.edu.vn

môn với năng lực dạy học - hạt nhân cơ bản của năng lực sư phạm, năng lực nghề nghiệp của người giáo viên có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Hoạt động, quản lý của tổ chuyên môn trong nhà trường trung học cơ sở được tổ chức như thế nào, theo hướng nào sẽ quyết định chiều hướng và mức độ phát triển năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở.

Từ thực tiễn tại các trường trung học cơ sở, hoạt động chuyên môn quyết định đến chất lượng, hiệu quả giáo dục và đào tạo và có vai trò quan trọng trong việc thực hiện mục tiêu của nhà trường. Muốn có hoạt động chuyên môn tốt thì yếu tố quyết định là công tác quản lý, sự chỉ đạo hoạt động của các tổ chuyên môn phải có kế hoạch, nội dung, hình thức, phương pháp phù hợp. Do đó, hiệu trưởng nhà trường cần vận dụng sáng tạo, linh hoạt những phương pháp quản lý hoạt động của các tổ chuyên môn nhằm đạt mục tiêu giáo dục phát triển toàn diện nhân cách của học sinh. Đây được coi là trọng trách hàng đầu, nhiệm vụ trọng tâm của hiệu trưởng trong mỗi trường trung học cơ sở. Cùng với sự đổi mới toàn diện nền giáo dục nói chung và giáo dục trung học cơ sở nói riêng, công tác quản lý hoạt động tổ chuyên môn đã có nhiều chuyển biến đáng kể, song vẫn còn nhiều bất cập. Thực tế hoạt động tổ chuyên môn và quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở các trường trung học cơ sở còn mang nặng tính hành chính, sự vụ, chưa hướng nhiều đến phát triển năng lực dạy học cho giáo viên. Mục đích, nội dung, hình thức sinh hoạt tổ chuyên môn nhiều khi chưa phù hợp. Cần thiết phải thay đổi quản lý hoạt động tổ chuyên môn để nâng cao hơn nữa

chất lượng hoạt động tổ chuyên môn và năng lực dạy học cho giáo viên trung học cơ sở.

2. KHUNG NĂNG LỰC CỦA GIÁO VIÊN TRUNG HỌC CƠ SỞ

2.1. Khung năng lực của giáo viên trung học cơ sở

2.1.1. Năng lực của giáo viên trung học cơ sở theo chuẩn nghề nghiệp

Đổi mới giáo dục là đổi mới nguồn nhân lực giáo dục bao gồm cán bộ quản lý và giáo viên. Đại hội Đảng XI khẳng định: *“Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế, trong đó đổi mới quản lý là khâu đột phá, phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là khâu then chốt”* [5]. Đổi mới quản lý là khâu đột phá, vì thế phải nhanh chóng chuẩn hóa đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục và giáo viên. Một trong những nội dung chuẩn hóa là Bộ Giáo dục và Đào tạo xây dựng các chuẩn nghề nghiệp trong đó có chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở và trung học phổ thông. Đây là hệ thống các yêu cầu cơ bản đối với giáo viên trung học cơ sở về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống; năng lực chuyên môn, nghiệp vụ.

Mục đích ban hành quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở là để giúp giáo viên tự đánh giá phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống, năng lực nghề nghiệp; từ đó xây dựng kế hoạch rèn luyện phẩm chất đạo đức và nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; làm cơ sở để đánh giá, xếp loại giáo viên hằng năm, phục vụ công tác xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng đội ngũ giáo viên; làm

cơ sở để xây dựng, phát triển chương trình đào tạo, bồi dưỡng giáo viên; làm cơ sở để nghiên cứu, đề xuất và thực hiện chế độ chính sách đối với giáo viên trung học cơ sở, cung cấp tư liệu cho các hoạt động quản lý khác.

Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở gồm 6 tiêu chuẩn, được chia thành 25 tiêu chí thể hiện chất lượng theo định hướng đổi mới giáo dục hiện nay của người giáo viên: (1) Phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống; (2) Năng lực tìm kiếm đối tượng và môi trường giáo dục; (3) Năng lực dạy học; (4) Năng lực giáo dục; (5) Năng lực hoạt động chính trị, xã hội; (6) Năng lực phát triển nghề nghiệp [2].

Năng lực dạy học theo chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở bao gồm các năng lực cụ thể [2]:

(1) Xây dựng kế hoạch dạy học: Kế hoạch dạy học được xây dựng theo hướng tích hợp dạy học với giáo dục thể hiện rõ mục tiêu, nội dung, phương pháp dạy học phù hợp với đặc thù môn học, đặc điểm học sinh và môi trường giáo dục; phối hợp hoạt động học với hoạt động dạy theo hướng phát huy tính tích cực nhận thức của học sinh.

(2) Đảm bảo kiến thức môn học: Làm chủ kiến thức môn học, đảm bảo nội dung dạy học chính xác, có hệ thống, vận dụng hợp lý các kiến thức liên môn theo yêu cầu cơ bản, hiện đại, thực tiễn.

(3) Đảm bảo chương trình môn học: Thực hiện nội dung dạy học theo chuẩn kiến thức, kỹ năng và yêu cầu về thái độ được quy định trong chương trình môn học.

(4) Vận dụng các phương pháp dạy học: Vận dụng các phương pháp dạy học

theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh, phát triển năng lực tự học và tư duy của học sinh.

(5) Sử dụng các phương tiện dạy học: Sử dụng các phương tiện dạy học để đổi mới phương pháp làm tăng chất lượng hiệu quả dạy học.

(6) Xây dựng môi trường học tập: Tạo dựng môi trường học tập: dân chủ, thân thiện, hợp tác, cộng tác, thuận lợi, an toàn và lành mạnh.

(7) Quản lý hồ sơ dạy học: Xây dựng, bảo quản, sử dụng hồ sơ dạy học theo quy định.

(8) Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh: Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh bảo đảm yêu cầu chính xác, toàn diện, công bằng, khách quan, công khai và phát triển năng lực tự đánh giá của học sinh; sử dụng kết quả kiểm tra đánh giá để điều chỉnh hoạt động dạy và học.

2.1.2. Khung năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở

Dưới góc độ Tâm lý học có thể chia năng lực dạy học thành các năng lực cụ thể: Năng lực hiểu học sinh; Tri thức và tầm hiểu biết của người giáo viên; Năng lực chế biến tài liệu học tập; Năng lực nắm vững kỹ thuật dạy học; Năng lực ngôn ngữ [6].

Ở góc độ giáo dục học, có thể chia năng lực dạy học của giáo viên thành 4 nhóm: Năng lực chuẩn bị dạy học; Năng lực thực hiện dạy học; Năng lực đánh giá trong dạy học; Năng lực tổ chức dạy học.

Các cơ sở khoa học trên là cơ sở quan trọng để đề xuất khung năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở hiện nay.

Khung năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở cần có:

Năng lực chuẩn bị dạy học: Năng lực phát triển chương trình và tài liệu dạy học; Năng lực xây dựng kế hoạch dạy học; Năng lực xây dựng, quản lý và khai thác hồ sơ dạy học; Năng lực chuẩn bị bài giảng trong dạy học.

Năng lực tổ chức dạy học: Năng lực dạy học tích hợp; Năng lực dạy học phân hóa; Năng lực sử dụng phương pháp, phương tiện và hình thức dạy học; Năng lực tổ chức hoạt động học của học sinh; Năng lực quản lý lớp học tạo môi trường học tập; Năng lực hỗ trợ học sinh đặc biệt trong dạy học; Năng lực sử dụng các nguồn lực trong dạy học.

Năng lực kiểm tra, đánh giá, điều chỉnh dạy học: Năng lực xây dựng kế hoạch kiểm tra đánh giá môn học, kết quả học tập của học sinh; Năng lực đánh giá sự tiến bộ và kết quả học tập của học sinh; Năng lực tổ chức hoạt động tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau của học sinh; Năng lực sử dụng các hình thức đánh giá thường xuyên.

2.2. Hoạt động tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở theo hướng phát triển năng lực dạy học hiện nay

Với định hướng phát triển năng lực dạy học cho giáo viên, hoạt động chuyên môn trong tổ chuyên môn phải theo hướng mới: vừa nâng cao được chất lượng hoạt động tổ chuyên môn đồng thời phát triển được năng lực dạy học cho người giáo viên - các thành viên hoạt động của tổ chuyên môn. Người hiệu trưởng trường trung học cơ sở khi quản lý hoạt động tổ chuyên môn cần chú ý đến đặc thù của hoạt động tổ

chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học:

1) Nâng cao nhận thức về đổi mới hoạt động của tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở trong bối cảnh đổi mới giáo dục.

2) Hướng đến cung cấp các tri thức hiện đại về dạy học vì tri thức khoa học là nền tảng, cơ sở để phát triển năng lực dạy học của giáo viên. Tri thức dạy học từ mục tiêu dạy học, nội dung dạy học, phương pháp dạy học, hình thức tổ chức dạy học và công tác kiểm tra đánh giá.

3) Hướng sinh hoạt tổ chuyên môn nhằm bồi dưỡng cho giáo viên về phương pháp dạy học và đổi mới phương pháp dạy học theo hướng chuyển từ truyền thụ tri thức sang phát triển tư duy và năng lực cho học sinh đồng thời cho bản thân cả giáo viên. Đổi mới phương pháp dạy học là con đường cơ bản để giáo viên tự hoàn thiện, phát triển năng lực dạy học của chính mình.

4) Giữa năng lực dạy học và kỹ năng dạy học có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, là tiền đề cơ sở cho nhau phát triển hoàn thiện. Vì vậy, hoạt động của tổ chuyên môn và quản lý hoạt động của tổ chuyên môn trong các nội dung cần tập trung hình thành các kỹ năng dạy học hiện đại cho người giáo viên từ các kỹ năng xây dựng kế hoạch dạy học, kỹ năng triển khai hoạt động dạy học và các kỹ năng kiểm tra điều chỉnh các hoạt động dạy học. Một khi hoạt động tổ chuyên môn hướng đến hình thành kỹ năng dạy học hiện đại và giáo viên đạt được các kỹ năng dạy học ở mức độ cao thì cũng vừa là biểu hiện giáo viên đã có năng lực dạy học, đồng thời cũng là cơ sở chắc chắn để giáo viên tiếp tục hình thành phát triển.

5) Với yêu cầu của chuẩn nghề nghiệp và đổi mới giáo dục hiện nay thì hướng đến quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học phải thay đổi các hoạt động chuyên môn của tổ (bồi dưỡng giáo viên, đánh giá giáo viên theo chuẩn, triển khai kế hoạch dạy học,...) cần thay đổi, bổ sung từ mục tiêu, nội dung, hình thức và phương pháp hướng đến phát triển, nâng cao năng lực dạy học cho người giáo viên như thay đổi hoạt động tổ chuyên môn và quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, thông qua nghiên cứu bài học của học sinh, bài giảng của giáo viên để người giáo viên thay đổi, phát triển nghề nghiệp của mình, trong đó phát triển được năng lực dạy học trong hoạt động nghề nghiệp của giáo viên.

6) Hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực giáo viên đòi hỏi phải hướng đến hình thành các năng lực dạy học đặc thù trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay như năng lực dạy học tích hợp, năng lực dạy học phân hóa, năng lực dạy học tích cực,...

2.3. Quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở trong bối cảnh đổi mới giáo dục

Hiện nay, có nhiều cách tiếp cận trong quản lý hoạt động tổ chuyên môn như *tiếp cận chức năng*: lập kế hoạch, tổ chức (nhân sự, bộ máy), chỉ đạo lãnh đạo và kiểm tra hoạt động của tổ chuyên môn; *tiếp cận quá trình*: quản lý mục tiêu hoạt động tổ chuyên môn, nội dung hoạt động tổ chuyên môn; người dạy và người học; phương tiện hoạt động tổ chuyên môn; phương pháp hoạt động của tổ chuyên môn; cơ sở vật chất

phục vụ hoạt động tổ chuyên môn; *tiếp cận nội dung quản lý*: quản lý hoạt động dạy học, quản lý hoạt động bồi dưỡng, quản lý hoạt động đánh giá giáo viên, quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học và viết sáng kiến kinh nghiệm.

Có thể hiểu: *Quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học của giáo viên là quá trình tác động (lập kế hoạch tổ chức, điều khiển, kiểm tra) có định hướng, có mục đích, có kế hoạch của người hiệu trưởng đến hoạt động của tổ chuyên môn nhằm đạt được mục đích đặt ra là nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học cho giáo viên.*

Nội dung quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học của hiệu trưởng trường trung học cơ sở: (1) Quản lý xây dựng và thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học; (2) Tổ chức bộ máy hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học cho giáo viên; (3) Chỉ đạo hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học; (4) Kiểm tra đánh giá việc thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học.

3. ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỔ CHUYÊN MÔN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

Một là, cụ thể khung năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở hiện nay để định hướng cho hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực nghề nghiệp giáo viên

Căn cứ vào yêu cầu đổi mới giáo dục theo nghị quyết 29-NQ/TW; căn cứ vào chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở; căn cứ vào đặc trưng hoạt động dạy học của giáo viên trung học cơ sở; căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ của người giáo viên trung học cơ sở trong nhà trường để xác định khung năng lực dạy học của người giáo viên trung học cơ sở.

Năng lực dạy học của người giáo viên là năng lực cơ bản trong năng lực sư phạm tạo nên sự thành công trong hoạt động dạy học và hoạt động sư phạm của người giáo viên. Mỗi giai đoạn của phát triển giáo dục có một yêu cầu riêng về năng lực dạy học. Việc xác định khung năng lực dạy học của giáo viên trung học cơ sở sẽ là tiêu chuẩn để đánh giá giáo viên, tuyển dụng giáo viên, là công cụ để rèn luyện tay nghề cho giáo viên trung học cơ sở, đồng thời có tác dụng định hướng hoạt động chuyên môn của tổ chuyên môn nhằm phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên trung học cơ sở trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

Hai là, quản lý xây dựng và thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học

Quản lý xây dựng và thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn nhằm mục đích thống nhất hoạt động và nâng cao khả năng điều hành quản lý tổ chuyên môn của tổ trưởng, huy động khả năng chuyên môn của mọi thành viên trong tổ vào việc xây dựng kế hoạch, thực hiện kế hoạch nhiệm vụ năm học theo định hướng của hiệu trưởng nhà trường. Từ đó, nâng cao tinh thần trách nhiệm cũng như thực hiện nghĩa vụ và quyền hạn của mỗi giáo viên như trong điều lệ trường trung học đã quy định

để phát triển năng lực dạy học cho giáo viên và xây dựng môi trường sư phạm trong nhà trường. Chỉ đạo tổ chuyên môn, hằng năm lập kế hoạch hoạt động theo trình tự cụ thể và thực hiện các chức năng của nhà quản lý.

Quá trình quản lý chỉ đạo thực hiện kế hoạch tổ chuyên môn là quá trình thông qua hoạt động của các thành viên trong tổ, để biến sự quản lý chỉ đạo của hiệu trưởng thành nề nếp thường xuyên của tập thể các tổ chuyên môn, mà người tổ trưởng có vai trò hết sức quan trọng. Ban giám hiệu phải biết phối kết hợp chặt chẽ các lực lượng, các thành viên trong tổ, phát huy tối đa tác dụng vai trò của tổ trưởng, để nhận được các thông tin phản hồi từ các tổ chuyên môn, đồng thời hiệu lực chỉ huy của tổ trưởng được các tổ viên thực hiện một cách nghiêm túc.

Hiệu trưởng quản lý kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn thông qua thời khóa biểu của nhà trường, kết hợp hài hòa giữa các lợi ích, nhu cầu của các cá nhân. Hiệu trưởng phải căn cứ vào tình hình cụ thể của các tổ, nguyện vọng, hoàn cảnh của từng giáo viên để sắp xếp thời khóa biểu đảm bảo các điều kiện về công bằng trong lao động và không vi phạm các quy định về chuyên môn.

Để quản lý kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn còn phải chú ý triển khai kế hoạch kiểm tra hồ sơ giáo án, kế hoạch dự giờ, thao giảng, thi giáo viên dạy giỏi, kế hoạch bồi dưỡng học sinh, viết sáng kiến kinh nghiệm, thi học sinh giỏi,... Các kế hoạch này đều phải được thông qua hội đồng sư phạm ngay từ đầu năm học, sau đó

được chỉ đạo, kiểm tra thường xuyên trong suốt năm học theo đúng lịch trình đã định.

Ba là, tổ chức sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học nhằm phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên

Thông qua sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, giáo viên nắm vững được mục tiêu giáo dục và các mục tiêu về chương trình, sách giáo khoa,... để giúp các thành viên trong tổ học tập lẫn nhau, trau dồi kiến thức, tay nghề sư phạm, qua đó giúp cho giáo viên tự học, tự bồi dưỡng, làm cơ sở để viết sáng kiến kinh nghiệm áp dụng vào công tác giảng dạy, giáo dục học sinh của mỗi người,... Từ đó, phát triển năng lực nghề nghiệp của người giáo viên trung học cơ sở.

Tổ chức sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học đòi hỏi: giáo viên phải đổi mới giải quyết những vấn đề trong thực tiễn đang diễn ra trên lớp học. Khi tham gia nghiên cứu bài học, các nhóm nghiên cứu tự nhận thấy những yêu cầu giải quyết đối với mỗi bài học nhất định và cùng nhau thảo luận để tìm cách giải quyết các yêu cầu đó. Hơn nữa, đối với nghiên cứu bài học, thì sự quan sát hướng đến tất cả học sinh trong lớp không riêng gì các học sinh nổi bật, thậm chí là chú ý hơn tới những học sinh cá biệt trong lớp để xem cách học sinh học, cách học sinh tư duy, chứ phẩm chất hay năng lực của giáo viên không phải là vấn đề được đánh giá. Theo mô hình nghiên cứu bài học, các giáo viên hợp tác cùng nhau xây dựng kế hoạch bài học và nó là sản phẩm của cả nhóm, tất cả các thành viên đều phải chịu trách nhiệm về bài học, nếu cách dạy đó chưa phù hợp thì cả nhóm cùng nhau khắc phục.

Bốn là, kiểm tra việc thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học

Công tác kiểm tra việc thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học nhằm mục đích: Điều khiển, điều chỉnh hoạt động tổ chuyên môn đi đúng hướng, đúng với kế hoạch đã đề ra, làm cho hoạt động của tổ chuyên môn không tùy tiện, không ảnh hưởng đến chất lượng dạy học và đáp ứng mục tiêu đã xác định của tổ chuyên môn và của nhà trường; Giúp cho hiệu trưởng quản lý hoạt động tổ chuyên môn đi đúng hướng, đồng thời bổ sung, điều chỉnh những vấn đề phát sinh theo chỉ đạo của cấp trên được kịp thời; Đưa ra các tác động tích cực đến việc xây dựng môi trường sư phạm nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tổ chuyên môn, phát triển năng lực dạy học cho giáo viên.

Nội dung của kiểm tra bao gồm: (1) Kiểm tra việc thực hiện kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn đã được xác định từ đầu năm học; (2) Kiểm tra việc thực hiện các hoạt động của tổ chuyên môn như: Đánh giá việc thực hiện kế hoạch tổ chuyên môn; Đánh giá hồ sơ chuyên môn giáo viên; Đánh giá hoạt động sư phạm của giáo viên; Kiểm tra chuyên đề: đổi mới phương pháp dạy học, dạy học tự chọn, dạy nghề, công tác chủ nhiệm, hoạt động giáo dục hướng nghiệp, giáo dục ngoài giờ lên lớp,...; kiểm tra chuyên đề vở ghi, túi bài kiểm tra học sinh,...; (3) Kiểm tra giáo viên, người trực tiếp thực hiện kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn là tổ trưởng chuyên môn, người chỉ đạo hoạt động tổ chuyên môn; (4) Hoạt động của tổ chuyên môn là hạt nhân hoạt động chuyên môn trong nhà trường có quan hệ chặt chẽ với việc phát

triển năng lực dạy học cho giáo viên. Vì vậy, việc kiểm tra phải được triển khai đến từng giáo viên để giáo viên có ý thức tự kiểm tra đánh giá hoạt động cá nhân, năng lực dạy học của cá nhân, từ đó có phương hướng phát triển năng lực nghề nghiệp cho bản thân.

Năm là, xây dựng môi trường sư phạm thuận lợi cho hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học

Hoạt động tổ chuyên môn của nhà trường trung học cơ sở diễn ra trong môi trường sư phạm (trường trung học cơ sở). Nếu môi trường nhà trường tốt và mang tính sư phạm tạo điều kiện cho hoạt động tổ

chuyên môn được tổ chức thuận lợi nhất thì hiệu quả của hoạt động tổ chuyên môn sẽ cao và nhân cách của giáo viên, trong đó có năng lực dạy học, chất lượng dạy và học được nâng lên. Vì vậy, cần hướng đến xây dựng nhà trường trung học cơ sở, các tổ chuyên môn trong nhà trường thành môi trường sư phạm thuận lợi cho hoạt động tổ chuyên môn theo hướng phát triển năng lực dạy học. Môi trường sư phạm ở đây bao gồm cả về nội dung tâm lý, tinh thần tạo động lực làm việc cho giáo viên và cả môi trường vật chất, cơ sở vật chất, kinh phí,... cho hoạt động tổ chuyên môn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TU về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2009), *Thông tư số 30/2009/ TT- BGĐT quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở, giáo viên trung học phổ thông*, Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Điều lệ trường trung học cơ sở, trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học* (Ban hành kèm theo Thông tư số 12/2011/TT-BGDĐT, ngày 28/3/2011 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Tài liệu hội thảo xây dựng chương trình giáo dục phổ thông theo định hướng phát triển năng lực học sinh*, Hà Nội
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
6. Lê Văn Hồng, Lê Ngọc Lan, Nguyễn Văn Thành (2005), *Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Ngày nhận bài: 27/12/2017. Ngày biên tập xong: 08/01/2018. Duyệt đăng: 17/3/2018.